FINANSTIDNINGEN

LÖRDAG 5 JANUARI 2002

KU i KK

ANMÄLDE den moderate riksdagsmannen Olle Lindström arsminister Björn von Sydow till riksdagens konstitutionott (KU). Regeringen ska ha brutit mot ett riksdagsbeslut len beslöt att försvarets flygskolor ska ligga utanför öping.

n. En moderat riksdagsman som KU-anmäler ett statsråd. man inte hört det förr? Har man inte hört det *väldigt*

Det har åtminstone den som får partiets pressmeddelan-

Några exempel från i höstas:

en 21 augusti KU-anmälde Anders Björck (m) näringsister Björn Rosengren för handläggningen av SAS kartellarbete med Maersk.

en 6 september KU-anmälde Gunnar Axén (m) statsns dröjsmål med att besvara interpellationer.

en 5 oktober KU-älde Carl-Erik Skår- (m) statliga bidrag nfrastrukturinvenngar i Stockholm i ska ha utlovats tockholmspartiet i andlingarna om ten i Stockholms stad).

en 19 oktober KU-anmälde Tomas Högström (m) utbildsminister Tomas Östros för hur Centrala studiestödsmndep (CSN) sköter sitt uppdrag.

en 25 oktober KU-anmälde Birgitta Wistrand (m) Björn engren för den statliga garantin till flygbolag (som fått t att teckna fulla försäkringar efter 11 september).

en 14 november KU-anmälde Carl-Erik Skarman kulturister Marita Ulvskog för att hon försökt tvinga en utredare att ge lagförslag mot tv-program som är skadliga för barn. ägra dagar senare KU-anmälde Cecilia Magnusson (m) tieminister Thomas Bodström för hans ansvar för bristen ordning och säkerhet under sommarens EU-toppmöte i eborg.

en 13 december KU-anmälde Gunnar Axén regeringen för synna det socialdemokratiska A-lotteriet.

ch så i går, årets första KU-anmälan från Olle Lindström.

ÄTIG UPPRÄKNING? Jovars. Men den blir tydligare på det et. Och visst anmäler även andra partiers riksdagsledamöter KU. Men inte tillnärmelsevis i samma omfattning.

isst. KU ska granska regeringen. En och annan anmälning ä val motiverad. Men utskottet tvingas också handlägga högav allmänt gnäll. Genom att springa i skyttetraffik till KU alverar det största oppositionspartiet utskottets anseende betydelse. Och det anseendet är, genom utskottets samnsättning, redan stukat. Utskottet är parlamentariskt samnsatt, och har regeringen majoriteten bakom sig i riksen ska det mycket till för att KU-anmälan ska ge formella altat.

VARFÖR ALLA DESSA KU-anmälningar? Det är inte för att ka debatt. Så gott som uteslutande rör anmälningarna frågor n debatterades redan innan anmälningen ägt rum. KUnalan tillför egentligen ingenting, utan används i stället som billigt sätt för en riksdagsledamot att skylta med sitt eget nn, och med partiets, i en debatt som redan har startat. Av gon anledning får nämligen KU-anmälningar massmedial omärksamhet innan utskottet värderat om anmälan har gon saklig grund. Men anmälningarna betyder snart ingen-g.

Varje sådan KU-anmälan devalverar värdet på den som föl-

Man förstör sina egna verktyg. Allt man åstadkommer är fällig konstgjord andning åt en torftig opposition.

NANSTIDNINGEN
AR I MODERN TIMES GROUP

ARSERVICE DYGNET RUNT
ymeafsnitet, utebliven tidning
rsslandning mm 08 562 087 00
08 562 087 92
ast dsf@ft.se

EL
562 086 00

562 087 90

ITADRESS
17 163, 104 62 Stockholm

ÖKSADRESS
ler Malarstrand 31
nchenbryggeriet)

AKTIONEN
etschefen 073 699 26 00
ost redaktion@ft.se
08 562 087 93

KONSER
fon 08 562 087 10
08 562 087 91

FREDAKTÖR/
SVARIG UTGIVARE
Lundbjörk 08-562 086 00

FREDAKTÖR/
NION OCH KULTUR
an Hakelius 08-562 086 11

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
Michael Parkenyd 08 562 086 00

UTGIVARE
Finanstidningen AB, ett företag i Modern Times Group. MTG AB

PRENUMERATIONSPRISER
Helår 2 585 kr (inkl. moms 2 740 kr)
Halvår 1 447 kr (inkl. moms 1 534 kr)
Kvartal 788 kr (inkl moms 835)
Månad 264 kr (inkl moms 280)
Postgiro: 92 03 03-5
Bankgiro: 5470-1016

WEBBSIDA OCH TEXTARKIV
Finanstidningen finns tillgänglig på www.ft.se. Förbehåll mot elektronisk lagring och publicering måste göras av skribenten. Detta medges normalt inte. För obestilt material ansvarars ej.

Finanstidningens debatt!
185 000 LÄSARE

FINANSTIDNINGEN
ISSN 1100-4812
VLT PRESS AB
VÄSTERÅS 2001

DET VORE LÄTT att håna och driva med Jan Emanuel Robinson och hans ambitiösitt genom personval nå riksdagen. Vad har en sådan såpatönt i rikspolitiken att göra? När han säger sig vilja värva röster på att han är "en vanlig snubbe" är det svårt att hålla sig för skratt.

Men hans kandidatur och inte minst den uppmärksamhet den får, säger någonting om svensk politik. Den är så blodfattig på både strider om tidlösa värderingar och stridbara personligheter att en Jan Emanuel som inte "gått den långa vägen" genom partiorganisationen kanske skulle våga ta sitt uppdrag på allvar. Riksdagsledamöterna ska ju vara folkvalda, men är i allt de gör partistyrda. Jan Emanuel har ju goda erfarenheter av att hantera intriger och smådaktigheter. Därvidlag är skillnaden mellan en Söderhavsö och Helgeandsholmen inte så stora. Han kanske skulle våga stå på egna ben om han blev vald.

Tolv kandidater som annars inte skulle ha blivit invalda kunde efter förra valet ta plats i riksdagen tack vare personröster. Men de har inte utmärkt sig de senaste tre åren. De tolv identifierar sig lika starkt med partierna som alla andra och tycks inte förstå att kapitalisera den auktoritet deras folkliga stöd givit dem.

Framför allt verkar de inte heller ha några andra ambitioner än övriga riksdagsledamöter. Så fort de nått sitt mål, har de snabbt iklätt sig den roll som förväntas av en lojal partiarbetare: den nyttige idiotens. Man kan ju hoppas att en Jan Emanuel inte nöjer sig med det.

DICK ERIXON
dick@erixon.com 08-562 086 00

Opsis kolapsis

Inte ens Sverige har svenska köer

SIGNERAT

Vad är det som tränger sig på så att man tränger sig före? Varför försvann tålamodet att vänta på sin tur?

FOTO: JOHAN EKSTRÖM/MELBINA BILD

Om man får vara lite dyster så här in på det nya året – och det får man väl; att sakers och tings tillstånd är dåligt behöver inte betyda att det inte kan bli sämre – så tänker jag ta upp vad en amerikansk vän på Sverigebesök sade till mig häromdagen.

Han mutrade att svenskar har dålig ködisciplin; att det trängs och fuskas.

Det kan låta lite märkligt, Sverige är ju snarast renommerat för solidariskt köbeteende. Och för besökare från östra och södra Europa kan vi nog fortfarande framstå som någonlunda väluppfostrade i det här avseendet. Men mina egna erfarenheter plus en liten rundfråga i bekantskapskretsen bekräftar att vi blivit mer odisciplinerade under senare år.

I ETT INSPIRERAT journalistiskt ögonblick lät Dagens Nyheter härförleden telefonister, flygplatspersonal, servitörer och annan servicepersonal komma till tals om svenskarnas vett och etikett i köer och andra stressituationer. Också här blev bilden den att folk har blivit mer aggressiva, krävande, egoistiska. Och ofta låter man sin vrede gå ut över en stackars oskyldig. Det är ju knappast den enskilde telefonistens fel att kön är lång.

Att förklara denna erosion av tålamod och god uppfostran låter sig inte göras alldeles enkelt. Men det finns ju hypoteser, bättre och sämre. Några kommer här:

✔ **68-vänstern.** Slutet av 60-talet innebar ett uppror mot gamla auktoriteter. Man skulle följa sina impulser och leva ut sina drifter. Turn on, tune in, drop out. Skådespelaren Ulf Brunnberg har berättat att kamrater på scenskolan åt lunchen med bara nävarna: "För det gjorde proletärerna." (Djupt lögnaktigt!) Gott bordsskick och andra tecken på sofistikerad, borgerlig uppfostran hamnade på dekis.

✔ **Flumskolan.** 70-talets flumskola var en orgie i lustprincip och ickeelitism. Man skulle göra det man kände för. Att detta antiauktoritära tänkande påverkat de yngre generationernas förhållande till disciplin är sannerligen inte konstigt.

✔ **Mer vardagsstress.** Utbrändhet är högsta sjukdomsmode. Liza Marklunds hjältinna Annika Bengtzon stressar som en galning mellan familj och jobb och läsarna identifierar sig tydligen. Enligt vissa undersökningar (som jag ärligt talat inte förstår hur man genomför praktiskt) talar föräldrar bara några minuter per dag med sina barn. Ju mer stress desto mindre hyfs verkar vara ett logiskt samband.

✔ **Mediedriven narcissism.** Att verklig framgång i regel kostar uthålligt arbete är en insikt som lätt försvinner i mediabruset. I en tid när nästan vem som helst kan bli nästan hur känd som helst framodlas narcissistiska attityder. Jagjagjag ska komma fram. Nu.

✔ **Välfärdsstatlig snällism.** I arbetarrörelsens grundarår sade man "Gör din plikt, krav din rätt". När välfärdsstaten började löpa amok på 70-talet glömdes plikttledet bort. Den glömskan spökar fortfarande på vissa områden, till exempel när gravida kvinnor blir sjukskrivna redan efter några månader för att de inte mår riktigt bra.

✔ **Freud.** Det gamla geniet från Österrike är inte helt oskyldigt i sammanhanget. Hans extremt inflytelserika – men på många sätt felaktiga – teorier om traumatiska barndomsupplevelser har stora konsekvenser än i dag. När folk beter sig som svin står alltid tio psykoterapeuter redo att tillsammans med delinkventen skylla på föräldrarna och uppväxtvillkoren. Det individuella ansvaret finns inte i ekvationen; en form av psykologisk snällism.

OM MIN AMERIKANSKE vän har gjort en riktig iakttagelse ser vi ännu en myt om det svenska i upplösning. Att lägga brödvid de gamla uttjänta myterna om den höga självmordsfrekvensen, det fria sexet och isbjörnarna på gatorna. Vår valuta är fortfarande helsvensk. Men vår folksjäl blir alltmer normaleuropeisk.

Om detta är något att sörja har jag ännu inte bestämt mig för.

Men jag tänker fortsätta envisas med att inte tränga mig före i köer.

Fräckast går först.

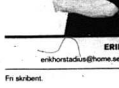

ERIK HÖRSTADIUS
erikhorstadius@home.se 08-562 086 00

Fri skribent.

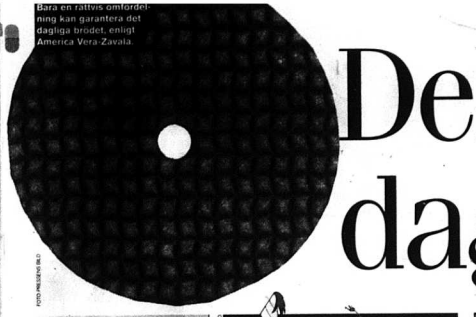

Bara en rättvis omfördelning kan garantera det dagliga brödet, enligt America Vera-Zavala.

FOTO: PIA OLSON BILD

Dela rätt på dagliget bröd

En nollvision för antalet fattiga och analfabeter i världen är realistisk, tror Attacs **America Vera-Zavala.** Hon uppmanar regeringen att sluta se engagemang som ett hot och släppa fram medborgarna när framtiden klubbas.

HELGTÄNK

AMERICA VERA-ZAVALA

Aktiv i svenska Attac, tillsammans med Johan Norberg författare till "Global rättvisa är möjlig".

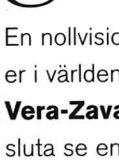

FOTO: PIA OLSON BILD

Förra året sparkade Attacrörelsen på allvar i gång globaliseringsdebatten i Sverige. I år ska vi tillsammans med andra i globaliseringsrörelsen fördjupa diskussionen, bredda rörelsen och ta ytterligare steg mot en mer rättvis och demokratisk globalisering. Det är stora uppdrag vi har framför oss, men vår rörelses uppgift är vare sig lätt eller liten. Det är vår uppgift att faktiskt se till att den debatt som har startats om den storföretagsledda globaliseringen intensifieras och tar in de frågeställningar som är nödvändiga för oss att diskutera.

Man kan fråga sig varför vi engagerar oss. Mitt svar blir enkelt. Anledningen är att vi så här vid nyår vill kunna säga Gott Nytt År till färre fattiga och arbetslösa och fler fria och deltagande världsmedborgare. Vid årsskiftet hade vi 1 200 miljoner fattiga – de allra flesta kvinnor – 900 miljoner analfabeter och hundratusentals människor som är rädda att förlora sina arbeten. Förhållanden som innebär att frågan om det finns ett liv efter döden är underordnad frågan om det finns ett liv före döden. Målet är att vi inom en snar framtid ska kunna fira nyår med dessa siffror på noll. Är det över huvud taget möjligt? Jag tror att det är det.

Gör verklighet av löftena

Att starta debatten är inte nog. Nu måste vi se till att våra förslag blir verklighet. Frågan om skuldavskrivning har varit aktuell länge. Nu måste världens ledare göra verklighet av alla sina löften. Den finansiella marknaden – det globala kasinot – är fortfarande instabil och de flesta inser vikten av att kunna stabilisera ekonomin. Tobinskatten är ett av många förslag som syftar till att göra marknaden mer marknadslik och mindre Vilda Västern-lik. Handelsreglerna måste göras mer balanserade och den ofria handeln måste göras fri genom att bli rättvis. Tullarna mot tredje världen måste rivas utan att västvärlden ställer motkrav. Samtidigt måste frågan om livsmedelssäkerhet tas på allvar, människor måste kunna få tryggad tillgång till mat. Det dagliga brödet är inget som garanteras av Gud eller marknaden utan bara av en rättvis fördelning och omfördelning.

Inget inflytande över utvecklingen

Att ta från de rika och ge till de fattiga – det drömmer Karl-Bertil Jonsson om på julafton. Vi lever i en värld där motsatsen är regel. De rika tar från de fattiga varje dag. Klyftorna ökar.

Allt fler människor upplever att de inte har något inflytande över samhällsutvecklingen. Frustrationen och passiviteten ökar. Vi ser det inte bara på det dalande valdeltagandet utan också på våldet. Ett odemokratiskt och socialt ojämlikt samhälle skapar våld i olika former. Krossade skyltfönster är våldsamt, människor som tvingas leva på gatan och leta mat i soporna är våldsamt, invandrarungdomar som inte får jobb för att de har ett utländskt namn är också våldsamt.

Frustration kanaliseras på många sätt. Ibland till leder det till våld, ibland till passivitet. När det är som bäst föder frustration engagemang.

Det är det blomstrande engagemanget som ses som ett hot, för att det har växt sig så starkt, för att det har väckt ett sådant folkligt stöd och för att det har utmanat den rådande världsordningen. Därför har etablissemanget med lite fantasi och stor självbevarelsedrift försökt utmåla oss som isolationister och protektionister, antidemokrater och huliganer, stenkastare och extremister. Allt för att slippa se sig själva i spegeln. Men dagen då de måste ta itu med de stora globala rättvisefrågorna är här, vare sig de vill det eller inte.

> "Herr statsminister, nästa gång du bjuder in till toppmöte, stäng då inte in er utom synhåll för dem som väljer er."

Konkurrensen sätt ur spel

Produktionens globalisering och dess konsekvenser ser vi i dag prov på, och det smärtar. Degerfors och Gislaved är bara några i en rad orter som drabbats av att företag trots lönsamhet flyttar till andra länder. Det är inte fattiga människor i Syd som konkurrerar om jobben och det är inte "lägavlönade arbetare" som är hotet i en globaliserad värld. Konkurrensen är för länge sedan satt ut spel och de multinationella företagen skapar fler och hårdare regler än vad nationalstaten någonsin gjorde. Hotet kommer från kapitalismens logik som sätter vinst framför allt, en logik som när den är otyglad skövlar både människor och natur och skapar en enorm osäkerhet och otrygghet. Facket och näringslivet talar om för oss att sådana jobb inte är önskvärda i Sverige, men de glömmer att tala om vilka jobb de vill se i Sverige och hur de ska skapas. Kvar står vi, de enkla och obildade som stilla undrar om man är reaktionär för att man vill ha en lönsam fabrik kvar i Gislaved och om man är okunnig för att man undrar vilka jobb vi ska få när fabrik efter fabrik läggs ner och flyttar någon annanstans.

Det är fortfarande "vi mot dem" även om de politiska aktörerna ser annorlunda ut än för hundra år sedan.

I dag ligger kraften hos de nya sociala rörelserna. Hos alla de människor som inte längre bara undrar varför en liten del av världens befolkning blir rikare medan andra halvan dör, utan faktiskt vill göra något för att förändra det. Och det återstår mycket att göra.

Den största utmaningen vi står inför är att demokratisera globaliseringen. Folkbildning och diskussion om hur vi löser framtidens problem står i centrum. Målet är en rättvis och demokratisk globalisering. En mer deltagande demokrati på lokal och global nivå kan vara en lösning. Därför har jag några konkreta förslag.

✔ Herr finansminister, nästa gång som statsbudgeten ska tas – se då till att öppna dörrarna, offentliggör förhandlingarna och se till att medborgarna får delta i diskussionen om vad våra pengar ska användas till.

✔ Fru utrikesminister, nästa gång EU:s framtid ska diskuteras, tillsätt då inte ett patriarkalt äldreråd utan låt medborgarna underifrån ställa frågor och besvara dem. Låt oss vara delaktiga.

✔ Herr statsminister, nästa gång du bjuder in till toppmöte i Svea rike, stäng då inte in er utom synhåll för dem som är med och väljer er. De nya sociala rörelserna vill ha en konfrontativ dialog som syftar till att synliggöra meningsskiljaktigheter och belysa möjliga lösningar.

Genom att göra medborgarna i ett samhälle delaktiga kan vi stärja det demokratiska underskottet och börja fördjupa demokratin. Men då gäller det också att visa att vi får vara med och bestämma. På det sätt kan jag om ett år säga God Jul och Gott Nytt År till en värld utan svält, med rättvisa och demokrati som främsta ledstjärna.//

FOTO: PIA OLSON BILD

Konkurrensen är satt ur spel. De multinationella bolagen sätter längt hårdare regler än nationalstaten, anser skribenten.

Pr-bröder gläfser i glashus

Pr-bröderna Westander tiger still om sina uppdragsgivare. Det är okej – men hoppa inte på dem som är lika diskreta!

LOBBA ÖPPET

Bröderna Westander, med pr-byrå, trumpetar i Finanstidningen 6 december ut att pr-byråer är skumma eftersom de inte berättar om alla sina lobbyinguppdrag. Westanders är inte skumma för de jobbar för de goda, med vilket ska förstås företag och organisationer de själva sympatiserar med. Men bröderna lever inte som de lär.

BRÖDERNA HAR deklarerat: "Den pr-byrå som hänvisar till konfidentialitet och inte vill berätta om sina lobbyinguppdrag kan med fördel hängas ut i medierna" (från ett pressmeddelande i augusti). I Dagens Nyheter den 26 november skröt Henrik Westander med att ha "skrivit en bra bit över hundra motioner, frågor och interpellationer som olika riksdagsledamöter undertecknat". Artikeln fortsätter:

"Han har skrivit ett tiotal debattartiklar i DN i andra människors namn. Vilka ledamöter han skrivit artiklar, motioner och interpellationer är vill han inte berätta."

VI I PR-BRANSCHFÖRENINGEN Precis tycker inte att det är fel att Westanders vägrar berätta vilka de skrivit hundr motioner och tio DN-debattartiklar för. Att bistå Lunder med kontakter kring politiska frågor är naturliga delar av vissa pr-byråers verksamhet.

I de nya branschnormerna ska vi tydligt skriva in att sådana kundkontakter inte är något man behöver trumpeta ut över gator och torg. Lika tydligt ska vi skriva att pr-byråer aldrig ska vilseleda kring vem eller vilka de företräder.

Bröderna Westanders PR-byrå och resten av branschen är rätt eniga om hur god lobbying går till. Westanders gör det fel många pr-byråer gjort: de försöker dölja att kundkontakter ibland kräver sekretess, med resultatet att de framstår som skumma när hemlighetsmakeriet avslöjas, vilket i sin tur drabbar hela branschen.

KAI FLICK Generalsekreterare, Precis
JOHAN BOBERT *Hill and Knowlton*, **BO JANSSON** *JKL*, **CARL FREDRIK SAMMELI** *Prime PR*, samtliga i Precis normkommitté